

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205041
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718205041.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľky K.. N. V., W.. XX.X.XXXX, M. F. J., N. XXX/XX, zast. Advokátska kancelária LawService, s.r.o., Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti odporcovi K.. F.V. V., W.. XX.X.XXXX, M. F. J., N. XXX/XX, prechodne bytom N., N. H. XXXX/XX, zast. JUDr. Miroslava Slovinská, advokátka, Spišská Nová Ves, Štefánikovo nám. 13, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 15Pc/70/2018-128 zo dňa 25.9.2019, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch I., II., IV. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Predmetom konania je určenie o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak že cit.:

„I. Odporca K.. F. V. je povinný prispievať na výživu navrhovateľky K.. N. V. mesačne sumou 500 eur počnúc dňom 4.10.2018, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

II. Zaoštalý príspevok na výživu rozvedeného manžela za obdobie od 4.10.2018 do 30.9.2019 vo výške 5.951,61 eur je odporca povinný uhradiť navrhovateľke do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky **z a m i e t a** .

IV. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznáva.“

3. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že manželstvo s odporcom bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 13Pc/2/2018-28 zo dňa 2.5.2018. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 1.6.2018. Z manželstva pochádzajú tri dospelé deti. Z predložených listinných dokladov vyplýva, že priemerný mesačný zárobok navrhovateľky od 12/2017 do 6/2018 v spoločnosti NZZ s.r.o. činil 600,95 eur mesačne v čistom a v spoločnosti TGI 717,29 eur mesačne v čistom. Ďalej je poberateľkou dôchodku od 1/2018 vo výške 435,70 eur. Žije v rodinnom dome v J., ktorý je tiež predmetom vyporiadania BSM. Náklady na bývanie predstavujú poplatky za elektrinu okolo 140 eur, plyn 237 eur mesačne. Z dôvodu nedoplatkov za elektrinu sú to ďalšie poplatky okolo 80 eur mesačne. V uplynulom roku došlo k havarijnej situácii, kde za odstránenie poruchy bolo potrebné uhradiť 505 eur, za požičanie odvlhčovača 468 eur. Mala zvýšené výdaje v súvislosti so svojím zdravotným stavom, u zubára poplatky predstavovali 800 eur a za operáciu dolných končatín hradila 900 eur. Odstupné zo strany bývalého zamestnávateľa jej bolo vyplatené v sume 3.000 eur. Odporca je jediný konateľ a spoločník spoločností NZZ s.r.o. a TGI s.r.o. Priemerný mesačný zárobok za rok 2018 v NZZ s.r.o.

ako zamestnanca predstavuje cca 360 eur mesačne v čistom a v TGI s.r.o. ako zamestnanca 450 eur mesačne v čistom. Súd sa stotožňuje s vyjadrením právneho zástupcu navrhovateľky v tom, že odporca ako jediný konateľ a spoločník uvedených spoločností si sám určuje výšku svojho platu ako zamestnanca. Časť svojich životných nákladov si môže zaobstarávať resp. financovať v určitom rozsahu aj prostredníctvom predmetných spoločností. Za rok 2018 podľa daňového priznania odporcu ako fyzickej osoby základ dane činil 7.769 eur. Odporca je toho času ženatý, z manželstva pochádza ďalšie maloleté dieťa. Manželka odporcu je toho času na materskej dovolenke. Trestným rozkazom Okresného súdu Poprad 4T/104/2018-326 zo dňa 15.10.2018 bol odporca odsúdený na trest odňatia slobody vo výške troch rokov s podmieneným odkladom v trvaní 18 mesiacov. Odporca sa voči navrhovateľke dopustil trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 39 ods. 1 písm. c, písm. e) Trestného zákona. Počas manželstva účastníci konania nadobudli rozsiahly majetok, ktorý je bližšie popísaný v návrhu ako aj v návrhu na vyporiadanie BSM, ktorý bol taktiež predložený ako súčasť spisu v tomto konaní. Jedná sa o viaceré nehnuteľnosti, hnutelné veci veľkej hodnoty, drahé kovy, drahokamy, iné cennosti, hotovosť, pohľadávky, finančné deriváty, cenné papiere, obchodné podiely.

4. Na takto zistený skutkový stav prijal právny záver, že pri zvážení pomerov na strane navrhovateľky súd zobral do úvahy, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 435,70 eur. Ďalej súd zobral do úvahy, že navrhovateľka nemôže dosahovať vyšší príjem zo zamestnania, nakoľko aj zdravotný stav navrhovateľky zdôvodňoval ukončenie predchádzajúceho pracovného pomeru u bývalého zamestnávateľa. Nedošlo k zlepšeniu zdravotného stavu a s poukazom na túto skutočnosť ako aj s poukazom na dôchodkový vek navrhovateľky nie je možné uvažovať nad tým, že by mohla navrhovateľka vykonávať bežnú zárobkovú činnosť. Starobný dôchodok, ktorého je poberateľkou, nepostačuje ani na základný chod domácnosti v rodinnom dome, v ktorom toho času po rozvode navrhovateľka ostala bývať, avšak ktorý je predmetom vyporiadania BSM a je potrebné vynakladať ďalšie finančné prostriedky aj na udržanie tejto nehnuteľnosti z dôvodu zachovania dobrého stavu nehnuteľnosti. Ďalšie náklady na strane navrhovateľky sa týkajú jej zdravotného stavu, doplatkov na liečbu, poplatkov za vykonané operácie. Na strane navrhovateľky teda nie je možnosť dosahovať ďalší príjem. Na strane odporcu súd vychádzal z jeho možností a schopností. Odporca je v riadnom pracovnom pomere, je konateľom a spoločníkom v dvoch obchodných spoločnostiach. Vychádzajúc už len z týchto príjmov, je v jeho možnostiach a schopnostiach hradiť príspevok na výživu rozvedenej manželky. Súd sa stotožňuje s právnou zástupkyňou odporcu, že vyplácanie výživného pre bývalú manželku nemôže byť financované z majetku obchodných spoločností. Je tu však nesporne ďalší majetok, ktorý po ukončení spoluzitia a po rozvode plne užíva odporca. Je taktiež pravdou, že odporca sa podieľa aj na nákladoch na chod a údržbu ďalších nehnuteľností, ktoré sú súčasťou BSM, avšak príjem navrhovateľky z dôchodku nie je postačujúci na udržanie hodnoty rodinného domu v J.. Navrhovateľka aj v uplynulom roku znášala mimoriadne výdavky na opravu bazénu a ďalšej údržby tejto nehnuteľnosti. Pokiaľ sa týka skutočnosti, že navrhovateľka urobila výber zo spoločných prostriedkov v sume 15.000 eur v januári 2018, ku dnešnému dňu je reálne, že tieto prostriedky sú už spotrebované. Navyše odporca v súčasnosti disponuje s ostatnými finančnými prostriedkami na súkromných účtoch, ktoré tvoria masu BSM a ktoré navrhovateľka reálne nemôže užívať, nakoľko k nim nemá dispozičné právo. Navrhovateľka sama uviedla, že v decembri 2018 jej bolo vyplatených z dedičstva suma 50.000 eur, pričom k dnešnému dňu je časť spotrebovaná a ostala jej suma 34.000 eur. Jedná sa však o vlastné finančné prostriedky z dedičstva, ktoré môžu aj v budúcnosti poslúžiť ako finančná rezerva a úspory, keďže nie je predpoklad skorého ukončenia konania o vyporiadanie BSM. Vzhľadom k uvedenému súd určil zo strany odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 500 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu, t.j. od 4.10.2018, ktorá suma zodpovedá možnostiam a schopnostiam na strane odporcu, ako aj potrebám navrhovateľky. Zaostalý príspevok na výživu rozvedeného manžela predstavuje za obdobie od 4.10.2018 do 30.9.2019 sumu 5.951,61 eur (aliquotná časť v mesiaci október 2018 a 11 mesiacov po 500 eur). V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľky zamietol, nakoľko nie je možné brať do úvahy ďalšie náklady, ktoré boli popísané v návrhu, týkajúce sa najmä domácich zvierat, nákladov na darčeky pre rodinu a blízkych a ostatných nákladov, ktoré prevyšovali bežný chod domácnosti.

5. Poukázal na ustanovenia 72, ods.1, 2, 3 Zákona o rodine.

6. O trovách konania rozhodol podľa § podľa § 52 CMP v platnom znení, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Obsah odvolania manžela

7. Proti výrokom I., II., IV. rozsudku podal odvolanie odporca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil v napadnutom rozsahu, návrh zamietol v celom rozsahu a priznal odporcovi náhradu trov konania. V odvolaní ďalej uviedol, že má za to, že súd relevantným spôsobom neodôvodnil svoje rozhodnutie a nie je zrejmé, z akých podkladov súd vyvodil záver o tom, že je tu daná oprávnená potreba zaviazat' odporcu povinnosťou uhrádzať navrhovateľke výživné v sume 500.- Eur mesačne. V prvom rade odporca popiera nutnosť a opodstatnenosť výdavkov uvádzaných navrhovateľkou v predmetnom konaní a považuje ich za neodôvodnené. V danom prípade absentuje podmienka, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť, a teda nemožno mu príspevok na rozvedeného manžela priznať. Odôvodnenie súdu týkajúce sa nemožnosti zabezpečiť iný príjem zo strany navrhovateľky, a to len z dôvodu dôchodkového veku považuje odporca za irelevantné, nakoľko vzhľadom na vyjadrenie navrhovateľky, že je poberateľom starobného dôchodku, má odporca za to, že má príjem na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb, a v neposlednom rade navrhovateľka rovnako disponuje majetkom väčšej hodnoty. Navyše, po ukončení pracovných pomerov jej bolo vyplatené odstupné. A ako sama uvádza, celý život bola dostatočne ekonomicky aktívna, z čoho logicky vyplýva, že mala možnosť vytvoriť si finančnú rezervu na obdobie postproduktívneho veku. Odporca donedávna uhrádzal niektoré náklady spojené aj so starostlivosťou o domácnosť navrhovateľky v rodinnom dome v J. a uhrádza daň z tejto nehnuteľnosti, rovnako ako daň z ostatných nehnuteľností patriacich bývalým manželom. Odporca dopĺňa, že náklady vynaložené v súvislosti so spoločným majetkom, vynakladá len on. Odporcovi nie je zrejmé na základe čoho súd dospel k názoru, že znášať náklady na spoločný majetok má len odporca, keďže v odôvodnení sám súd uvádza, že odporca samostatne znáša ďalšie náklady na udržanie hodnoty ďalšieho spoločného majetku, ktorý taktiež patrí do BSM. Súd pri rozhodovaní nevzal do úvahy, že odporca má ďalšiu vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k mal. dcérke. Taktiež súd opomenul dôležitú skutočnosť, a to že odporca sa v plnej miere podieľa na výžive spoločnej dcéry E., ktorej mesačne prispieva nemalou sumou, pričom navrhovateľka dcére podľa názoru odporcu neprispieva ničím. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľka nemá výdavky spojené s výživou nezaopatrených detí a ňou v konaní uvádzaná suma spojená s výdavkami na dcéru nie je pravdivá. Súd tiež opomenul fakt, že i odporca dosiahol dôchodkový vek a začiatkom nasledujúceho roku taktiež odchádza do dôchodku. Navrhovateľka počas trvania manželstva nadobudla majetok väčšej hodnoty, ktorý je predmetom súdneho konania o vyporiadanie BSM a odporca uvádza, že nie je pravdou, že by okrem starobného dôchodku nedisponovala inými financiami a majetkom, čo napokon vyplynulo aj zo samotného vykonaného dokazovania, kedy aj sám súd konštatuje, že navrhovateľka v čase rozvodu manželstva vybrala zo spoločného účtu sumu 15.000 €. Okrem toho jej bolo vyplatené hore spomínané odstupné a tiež dostala vyplatenú vyššiu sumu z dedičstva.

8. Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že odporca jej zrušil prístupy k ich spoločným finančným prostriedkom na účtoch, ktoré patria do majetkovej podstaty BSM. Má za to, že právo na primeranú životnú úroveň navrhovateľky je v tejto veci možné zabezpečiť, a to najmä s prihliadnutím na správanie sa odporcu, len tým, že súd zaviazá odporcu povinnosťou prispievať na výživu rozvedeného manžela navrhovateľke. Sám odporca sa svojim konaním pričínil o súčasnú životnú úroveň navrhovateľky, pri ktorej nie je schopná uhrádzať všetky svoje náklady.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku, alebo jeho zmenu (§ 387 ods. 1, § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

10. Odporca v odvolaní namieta nesprávne posúdenie právne posúdenie o danosti hmotnoprávnej podmienky, že rozvedený manžel nie je schopný sa sám živiť. Poukazuje na schopnosť navrhovateľky zabezpečiť si prácu aj v dôchodkovom veku, ako aj na jej majetkové pomery.

11. Podľa § 72, ods. 1 Zákona o rodine, rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

12. Rozvedený manžel nemá podľa cit. zákonného ustanovenia nárok na uhradenie všetkých životných potrieb, ale iba na dosiahnutie toho, aby bola zabezpečená jeho primeraná výživa (porovnaj R 50/85). Pre záver, že navrhovateľku je potrebné považovať za osobu odkázanú výživou na odporcu, je potrebné spoľahlivé zistenie, či je schopná uhradiť svoje potreby vlastným zárobkom, prípadne vlastným majetkom. Ako dôvod pre záver súdu o odkázanosti navrhovateľky na výživu odporu nepostačuje to, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku, pričom nemôže dosahovať vyšší príjem z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu. Pred takýmto záverom súdu by mal byť zdravotný stav navrhovateľky náležite objasnený. Schopnosť rozvedeného manžela sám sa živiť neurčujú iba jeho zárobkové schopnosti a možnosti, ale tiež majetkové pomery, ktoré je potrebné v konaní ustáliť. Argumentácia súdu, že starobný dôchodok, ktorý navrhovateľka poberá nepostačuje ani na základný chod domácnosti, v ktorej navrhovateľka býva, nemá oporu v zákonom ustanovení § 72 Zákona o rodine. Na margo toho odvolací súd poukazuje na čl. 61 spisu, v ktorej odporca deklaruje ochotu dohodnúť sa na užívaní nehnuteľností patriacich do BSM, čomu súd nevenoval náležitú pozornosť. Za takto zisteného skutočného stavu je potrebné považovať záver súdu o tom, že navrhovateľka nie je schopná sa sama živiť za predčasný. Z uvedených dôvodov, vzhľadom k tomu, že je potrebné v konaní vykonať ďalšie dokazovanie odvolací súd zrušil rozsudok z dôvodu uvedeného v § 389 ods. 1 písm. c CSP a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 391 CSP).

13. V ďalšom konaní súd sa súd bude zaoberať podrobným zistením, či sú na strane navrhovateľky dané hmotnoprávne predpoklady pre priznanie výživného podľa § 72, ods. 1 ZoR. Súd zistí a vyhodnotí zdravotný stav navrhovateľky a v tejto súvislosti jej schopnosť dosahovať príjem. Taktiež sa bude podrobne zaoberať jej majetkovými pomermi. V súvislosti s nákladmi na užívanie a údržbu rodinného domu, v ktorom navrhovateľka býva, ktorý patrí do BSM, odvolací súd poukazuje na povinnosť oboch spoluvlastníkov podieľať sa na ich úhrade. V prípade, ak jeden z nich si túto svoju povinnosť neplní dobrovoľne, prípadne druhý ju plní za neho, má takýto spoluvlastník možnosť svojho nároku sa domáhať aj súdnou cestou. Takýto nárok však nie je dôvodom pre vyhovieť návrhu na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela podľa § 72, ods. 1 ZoR. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

14. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).